
Kommunåterkoppling 2017

Oxelösund

Elever i årskurs 7 och 9 i grundskolan

LANDSTINGET
SÖRMLAND

Inledning

Landstinget Sörmland har som mål att vara Sveriges friskaste län år 2025. En del av målet är en förbättrad folkhälsa och en mer jämlik hälsa. Under våren 2017 genomförde Landstinget Sörmland för sjätte gången Liv & Hälsa ung undersökningen, en enkätundersökning om barns och ungas levnadsvanor, livsvillkor och hälsa.

Sörmländska elever i årskurserna 7 och 9 i grundskolan samt årskurs 2 på gymnasiet har deltagit i undersökningen. Eleverna har besvarat enkäterna under skoltid, när skolpersonal varit närvarande. Av Sörmlands 63 skolor med elever i någon av dessa årskurser deltog 59 i undersökningen, drygt 7 800 elever. Kommunåterkopplingen är en redovisning av kommunens och länets resultat från Liv & Hälsa ung inom ett antal frågeområden för år 2017.

Vad vet vi om barns och ungas hälsa och uppväxtvillkor?

Barn och unga i Sverige mår generellt sett bra och är nöjda med sina liv. Sedan 1990-talet har ungdomsgenerationen däremot haft en sämre hälsoutveckling än andra åldersgrupper, framförallt när det gäller den psykiska ohälsan. Vi vet också att barns och ungas uppväxtvillkor inte är jämlika, vilket medför att vissa löper större risk än andra att råka ut för problem och ohälsa. En mindre grupp lever dessutom under svåra förhållanden som går att härleda till deras livsvillkor och familjeförhållanden.

Hälsans bestämningsfaktorer

Hälsa innefattar fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande och är en resurs hos individen. Hälsan påverkas av en rad olika faktorer på olika nivåer runt individen. Inom folkhälsoarbetet används ofta begreppet hälsans bestämningsfaktorer för att ge en bild av dessa samband. Bestämningsfaktorerna kan påverka hälsan negativt och positivt, vilket benämns som riskfaktorer och skyddsfaktorer. Riskfaktorer är de bestämningsfaktorer som ökar risken för ohälsa, problem eller riskbeteenden. Det kan vara en egenskap, en händelse, ett förhållande eller en process.

Det är viktigt att så tidigt som möjligt fånga upp de barn och unga som är på väg in i ett negativt beteende och där man kan se att det finns riskfaktorer som bidrar till detta. Skyddsfaktorer är de faktorer som ökar individens möjligheter att bibehålla en god hälsa och är en motvikt till riskfaktorer. En skyddsfaktor kan liknas vid en buffert mot risker. Risken blir mindre när skyddsfaktorn finns och större när skyddsfaktorn saknas.

Vad är en kommunåterkoppling?

Kommunåterkopplingen är en redovisning av kommunens och länets resultat från Liv & Hälsa ung inom ett antal frågeområden för år 2017. Kommunåterkopplingarna redovisas årskursvis och innehåller resultat som har betydelse för elevernas hälsa och välbefinnande.

Att tolka resultaten i tabellerna

På följande sidor redovisas resultaten för kommunen från 2017 års Liv & Hälsa ung undersökning. Resultaten är uppdelade på tjejer och killar, men visar även hur det ser ut för hela elevgruppen. De elever som svarat att de inte identifierar sig som tjej eller kille inkluderas i det sammantagna värdet. I tabellerna redovisas andelar (%) för tjejer, killar och totalt uppdelat på kommunens (K) och länets (L) värden. Varje årskurs redovisas separat. För årskurs 7 och 9 gäller redovisningen elever som går i skolan i kommunen, oavsett om de bor i kommunen eller inte. För årskurs 2 på gymnasiet gäller redovisningen den kommun eleven bor i.

Kommunåterkopplingens begränsningar och överväganden

I kommunåterkopplingen redovisas resultat på olika nivåer. För att skydda enskilda elevers svar redovisas inte resultat på frågor som baseras på färre än 30 elever. De elever som svarat att de inte identifierar sig som tjej eller kille inkluderas i det sammantagna värdet. Kommuner med få elever bör vara uppmärksamma på att enstaka elevers svar motsvarar stora procentsatser. Till exempel om 3 elever av 30 röker, visar våra tabeller att 10 procent av eleverna röker. Detta gör att siffrorna bör tolkas med försiktighet.

Några frågor att fundera på när du läser tabellerna:

- Skiljer sig kommunen åt från länet?
- Finns skillnader mellan tjejer och killar?
- Vad kan eventuella skillnader bero på?
- Vad betyder resultaten för oss?
- Framträder ett mönster som gör att vi kan behöva arbeta särskilt med något område?

Antal och andel elever i deltagande skolor som svarat på Liv & Hälsa ung enkäten 2017

	Antal elever åk 7	Andel (%) elever åk 7	Antal elever åk 9	Andel (%) elever åk 9	Antal elever åk 2 gymn.	Andel (%) åk 2 gymn.
Oxelösund	90	84	70	85	-	-
Sörmland	2 792	85	2 698	84	2 317	82

En förhållandevis stor andel av Oxelösunds gymnasieungdomar går i skolan utanför länet. Detta gör att resultaten inte kan antas spegla förhållandena för samtliga elever i årskurs 2 i Oxelösunds kommun. Av detta skäl redovisas inte värdena för årskurs 2.

Årskurs 7

Resultat om skolan

Oxelösunds kommun åk 7, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat om skolan						
Trivs bra i skolan	82	74	88	84	84	78
Har oftast någon att vara med på rasterna	90	88	90	90	90	89
Skolkar aldrig	66	82	68	83	67	82
Har blivit mobbad den här terminen	27	19	20	13	24	17
Har du blivit mobbad en gång i veckan eller i stort sett varje dag	8	4	10	4	9	4
Eleverna får vara med och bestämma på skolan	84	89	98	86	90	87
Elever som inte gör läxor	14	6	8	5	11	6
Jag har studiero på lektionerna	21	28	30	32	25	30

Resultat om levnadsvanor

Oxelösunds kommun åk 7, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat levnadsvanor						
Äter frukost 4-7 dagar i veckan	72	76	80	85	76	80
Äter skollunch 4-5 dagar i veckan	48	63	51	66	49	64
Dricker läsk dagligen	10	6	18	11	13	9
Äter frukt eller grönsaker dagligen	48	54	43	50	46	52
Är stillasittande mer än 4 timmar efter en dag i skolan	44	42	58	43	50	43
Vardagsmotion, går, cyklar idrottar mer än 30 minuter per dag	82	85	85	88	83	86
Tränar minst 30 min 3 gånger per vecka på fritiden	41	48	59	57	49	52
Kan simma 200 meter	88	92	85	93	87	92
Sover mindre än 7 timmar per natt	24	28	20	23	22	26

Resultat om tobak och alkohol

Oxelösunds kommun åk 7, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat tobak och alkohol						
Röker dagligen eller ibland	6	4	8	3	7	4
Snusar dagligen eller ibland	0	0	0	2	0	2
Druckit alkohol någon gång	42	25	45	29	43	28
Berusad/full någon gång	10	18	22	14	15	17

Resultat om mående och hälsa

Oxelösunds kommun åk 7, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat hälsa						
Mår bra eller mycket bra	76	70	93	87	83	78
Glad i stort sett varje dag	69	56	55	66	63	60
Lugn eller avslappnad mer än en gång i veckan	47	52	76	74	60	62
Huvudvärk mer än en gång i veckan	28	19	8	9	19	14
Stressad mer än en gång i veckan	64	56	23	36	45	46
Har haft värk i axlar/ skuldror/nacke mer än en gång i veckan	9	14	3	9	6	12

Resultat om hem och fritid

Oxelösunds kommun åk 7, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat hem och fritid						
Föräldrar/vårdnadshavare tycker det är viktigt att jag sköter mitt skolarbete	100	94	95	95	98	94
Jag kan alltid lita på mina föräldrar när det verkligen gäller	83	87	92	92	87	89
Nöjd med sin fritid	76	77	92	90	83	83
Har en kompis jag kan prata ”om allt” med	96	90	88	87	92	88
Elever med utländsk bakgrund	25	21	25	20	25	20
Bott i Sverige 9 år eller mindre	18	12	25	12	21	12
Mamma och/eller pappa är arbetslös eller långtidsjukskriven	14	11	20	10	17	11
Bor med båda sina föräldrar (som bor tillsammans)	64	66	65	65	64	65

Årskurs 9

Resultat om skolan

Oxelösund åk 9, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat om skolan	K	L	K	L	K	L
Trivs bra i skolan	79	72	93	80	85	75
Har oftast någon att vara med på rasterna	87	89	100	91	91	90
Skolkar aldrig	71	74	83	73	75	73
Har blivit mobbad den här terminen	22	15	15	12	20	14
Har du blivit mobbad en gång i veckan eller i stort sett varje dag	6	2	0	3	5	3
Oftast eller alltid trygg på väg till och från skolan	95	96	97	96	96	96
Oftast eller alltid trygg i klassrummet	95	96	93	96	94	95
Oftast eller alltid trygg på rasterna i skolan	95	96	90	96	93	95
Eleverna får vara med och bestämma på skolan	86	84	80	77	82	80
Elever som inte gör läxor	5	6	17	10	12	9
Har betyg F i 1-2 ämnen eller fler	21	23	24	32	24	28
Har en sjukdom som påverkar skolarbetet/läxor	18	15	16	13	19	14
Har ett funktionshinder som påverkar skolarbetet/läxor	16	18	16	18	17	18

Resultat om levnadsvanor

Oxelösund åk 9, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat levnadsvanor	K	L	K	L	K	L
Äter frukost 4-7 dagar i veckan	61	72	84	78	71	75
Äter skollunch 4-5 dagar i veckan	59	69	65	67	62	67
Dricker läsk dagligen	18	10	16	19	17	15
Äter frukt eller grönsaker dagligen	68	62	45	53	58	57
Är stillasittande mer än 4 timmar efter en dag i skolan	43	47	42	48	43	48
Vardagsmotion, går, cyklar idrottar mer än 30 minuter per dag	82	82	90	87	86	84
Tränar minst 30 min 3 gånger per vecka på fritiden	54	49	60	62	57	55
Kan simma 200 meter	95	93	84	94	90	93
Sover mindre än 7 timmar per natt	42	38	26	32	35	36

Resultat om tobak, alkohol och droger

Oxelösund åk 9, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat tobak, alkohol & droger						
Röker dagligen eller ibland	11	10	10	9	12	10
Snusar dagligen eller ibland	0	1	6	9	4	6
Använt e-cigarett senaste 12 månaderna	11	19	29	25	20	22
Rökt vattenpipa senaste 12 månaderna	18	15	26	18	23	17
Druckit alkohol senaste 12 månaderna	30	41	31	36	31	39
Berusad/full 1 gång i månaden eller oftare senaste 12 månaderna	9	14	22	17	19	17
Det är inte okej för mina föräldrar att jag dricker alkohol	70	81	77	80	73	80
Har använt narkotika någon gång	3	4	3	7	4	6

Resultat om mående och hälsa

Oxelösund åk 9, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat hälsa						
Mår bra eller mycket bra	61	66	97	82	76	73
Glad i stort sett varje dag	39	50	67	61	52	55
Lugn eller avslappnad mer än en gång i veckan	46	50	80	71	62	61
Huvudvärk mer än en gång i veckan	32	24	13	11	24	18
Stressad mer än en gång i veckan	61	67	29	42	47	55
Har haft värk i axlar/ skuldror/nacke mer än en gång i veckan	27	23	10	11	20	17

Resultat om hem och fritid

Oxelösund åk 9, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat hem och fritid						
Föräldrar/vårdnadshavare tycker det är viktigt att jag sköter mitt skolarbete	86	95	87	94	87	94
Jag kan alltid lita på mina föräldrar när det verkligen gäller	83	85	87	89	85	87
Nöjd med sin fritid	74	70	81	84	77	77
Trivs bra med livet just nu	67	81	97	89	80	84
Har en kompis jag kan prata ”om allt” med	81	86	87	82	84	84
Ser ljus på framtiden	65	66	77	77	71	70
Elever med utländsk bakgrund	32	23	19	24	26	23
Bott i Sverige 9 år eller mindre	24	11	13	14	19	13
Mamma och/eller pappa är arbetslös eller långtidsjukskriven	11	14	7	13	9	13
Bor med båda sina föräldrar (som bor tillsammans)	55	63	70	61	61	61

Vill du veta mer om enkätundersökningen, titta på
Liv & Hälsa ungs webbplats www.landstingetsormland.se/lhu

Återkopplingen är sammanställd av arbetsgruppen för
Liv & Hälsa ung i Landstinget Sörmland.
Januari 2018

